

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 900
Letna naročnina . . . . . L 1.800
Letna inozemstvo . . . . . L 2.800
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 33 (755)

Gorica - četrtek 15. avgusta 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

Razčiščenje v Krščanski demokraciji „Piščančja“ vojna med Evropo in ZDA

Kot znano, se v italijanski večinski stranki že dalj časa vršijo notranji »boje« ali boljše, se v demokratičnem duhu razvija dialektika posameznih struj, zlasti kar se tiče obnovitve sredinsko-levičarske vlade. Kot se je pred zadnjimi državnozbornimi volitvami v glavnem razvijala ta dialektika med Fanfanijevo in Morovo skupino na eni strani ter desno stranko na drugi, se zdaj vrši med Morovo večinsko stranko ter Fanfanijem in njegovimi pristaši. Sestava Leonejeve vlade je dala stranki oz. posameznim strujam več svobode, da se lahko nemoteno posvečajo debati o sredinski levici, saj gledajo na sedanjo vlado v bistvu vse skupine KD le kot na potrebno začasno rešitev.

Najbolj so prišle razlike med obema strujama do izraza na zadnjem sestanku vsedravnega sveta stranke, ki se je vršil zadnje dni julija. Tu je strankin tajnik Moro v glavnem zagovarjal duh svoječasnega dogovora s socialisti za sestavo sredinsko-levičarske vlade, kateri naj bi on predsedoval in kjer je zapopadna jasna izločitev komunistov iz bodoče vladne večine. Glede izolacije komunistične stranke pa je bil Moro še bolj odkrit na omenjenem zasedanju, saj je med drugim dejal: »Si bomo dalje, ker je to čas, ki zahteva, da izvršimo mnogo stvari v okviru socialne pravičnosti, vendar ne pojdemo naproti socialistični družbi, temveč naproti pravični družbi v krščanskem duhu, ki je v nezdružljivem nasprotju s komunizmom.« Glede socialistov pa je dejal, da bo le takrat možna v Italiji politična stabilnost, ko se bodo socialisti na vsej črti pridružili politiki vlade. Sploh je bil Moro do komunistov zelo odločen, tako da ni dopuščal najmanjše nejasnosti v zvezi z bodočo obnovitvijo sredinske levice. Popolnoma odkrito je Moro tudi izjavil, da bi demokristjani prvi zavrnilli vsako sredinsko-levičarsko vlado, ki bi bila popustljiva do komunizma.

Sedaj pride na vrsto Fanfani in njegovo zadržanje po zadnjih parlamentarnih volitvah. Bivši ministrski predsednik je bil že v času svoje zadnje sredinsko-levičarske vlade tarča napadov ne samo desničarskih strank, temveč tudi desnice KD same, češ da popušča komunizmu, da se ne spušča več v ideološki boj s KPI in da s tem nekako indirektno pomaga komunizmu do napredovanja. To naj bi najbolje pokazale zadnje volitve, ko je komunistična stranka pridobila milijon glasov, KD pa milijon izgubila, seveda tudi na račun liberalne stranke. Kritike do Fanfanijeve vlade je v zadnjem času iznesel tudi vodja socialdemokrata Saragat, ki se ni strinjal popolnoma z njeno politično usmeritvijo. Naj bo tako ali drugače, Fanfani tudi sedaj ne miruje. Na zadnjem sestanku vsedravnega sveta je predstavljala njegova skupina najtršo opozicijo Morovi skupini in izgledalo je že, da bo poravnava med obema zelo težka, če že ne skoraj nemogoča. Fanfani je namreč zanimal vsako vrednost dogovorom na Camilliucci (Moro-Nenni). Zanj naj bi še vedno veljala formula njegove sredinske levice, to je brezpogojno sodelovanje s socialisti; za to bi se tudi socialistični levčarji in disidentski avtonomisti PSI ogreli. To Fanfanijevo težko tolmači znani časniki Missiroli v zadnji številki revije »Epoca« kot prenos levega centra z ideološke na praktično stran, kar naj bi po Nennijevi želji dalo Krščanski demokraciji večjo prožnost in gibčnost v bodočih pogajanjih in bi jo sprostito teoretičnih vezih.

Kako se je zadeva zaenkrat zaključila, je tudi znano. Sklepnata resolucija vsedravnega sveta izraža mnenje Morove večine ter dorotejcev in je nedvoumno zaprla pot komunističnim manevrom. Za resolucijo so glasovali tudi fanfanijevci. Vseeno pa je verjetno, da pristaši nekdanjega ministrskega predsednika ne bodo še opustili svojih namer za ponoven poskus podobnega levega centra kot je bil zadnji. Mnogi so videli v ukrepih Fanfanijeve vlade popuščanje marksizmom, boljše komunizmom, oz. neko postopno sprejemanje socialistične družbe. Ne bomo se tu spu-

ščali v to, kateri so bili manj previdni koraki prve sredinsko-levičarske vlade. Pri stavimo naj samo, da se v stremljenju za socialno izboljšanje ne more in ne sme opustiti ideološki boj zoper marksizem na splošno, kajti na tem področju ne moremo govoriti o sožitju, tudi če so možni, recimo, praktični sporazumi na mednarodnem polju.

Pridružitve atomski pogodbi

Za tremi jedrskimi velesilami (ZDA, Sovjetska zveza in Velika Britanija) so moskovsko pogodbo o delni prepovedi atomskih poskusov podpisale že vlade številnih držav, med temi Italija. Računajo, da bodo pogodba prej ali slej podpisale skoro vse države na svetu, prav gotovo pa vse članice Združenih narodov, razen Francije in Albanije seveda.

Zahodna Nemčija se je sprva obotavljala postaviti svoj podpis na dokument, katerega je že prej podpisala Vzhodna Nemčija. Bala se je namreč, da bi to bil prvi korak k priznanju pankovskega režima de facto od strani zahodnjakov. Toda po zagotovitvah, ki jih je kancler Adenauer prejel neposredno od ameriškega zunanjega ministra Deana Ruska, je tudi bonnska vlada sklenila pristopiti k moskovski pogodbi. — Obenem je Dean Rusk seznanil nemško vlado o razgovorih, ki jih je imel s sovjetskimi premijerom Hruščevom v Gagri ob črnem morju po slovesnem podpisu jedrskega sporazuma v Moskvi.

Sklenitev atomskega premirja, katero je enodušno pozdravil ves miroljubni svet, je zelo blagodejno vplivala na mednarodno ozračje. Vendar pa se zaradi tega ne smemo delati utvar, da je mir že povsem zagotovljen. Sami ministri treh jedrskih sil so ob podpisu sporazuma v Moskvi izjavili, da je to komaj delni začetni korak v dolgem procesu psihološkega in vojaškega razoroževanja. — Led med Vzhodom in Zahodom je tako prebit. Hruščev bi hotel ugodni psihološki moment do kraja izkoristiti v svojo korist in zato sili zahodnjake, naj bo naslednji korak oklenitev nenapadne pogodbe med državami Atlantskega in Varšavskega pakta. Toda Zahod tega ne more še storiti, ker se mora na eni strani prej sam pomeniti v okviru pakta, na drugi pa ni še rešeno nemško in berlinsko vprašanje, ki je temeljni politični problem, s katerim je tesno povezana varnost Evrope.

Vsi napor prihodnjih mesecev bodo verjetno veljali temu poglavitnemu problemu, vzporedno s katerim se bo reševalo tudi vprašanje razorožitve. Z moskovsko jedrsko pogodbo so bili vzpostavljeni stiki, ki se bodo po krajšem letnem odmoru nadaljevali v jeseni ob priliki zasedanja Združenih narodov.

Skrivnostne luči zasledujejo ameriške avtomobile

V Illinois v ZDA je že več avtomobilov bilo priča skrivnostni živo rdeči luči, ki jih je zasledovala. Prvi je bil bivši župan iz Mount Vernona. Precej velika živo rdeča jajčasta svetloba je zasledovala njegov avto z višine 120-150 m pol ure časa. Tudi drugi avtomobilisti so postali »žrtev« teh skrivnostnih luči. — Vojaško letalstvo skuša sedaj s preiskavami ugotoviti nenavadne pojave.

Evropska gospodarska skupnost se čedalje bolj uveljavlja kot močna samostojna gospodarska sila. Kot taka teži k odpravi tradicionalnih oblik odnosov z drugimi deželami ter k vzpostavitvi novega ravnovesja na drugačni osnovi od dosedanje. To uspešno utrjevanje v obliki Skupnega evropskega tržišča (SET) se javlja bodisi v naglem gospodarskem vzponu dežel, ki so vanj vključene (Zahodna Nemčija, Francija, Italija, Belgija, Holandska in Luksemburg), bodisi (kot logična posledica) v naglem spreminjanju dosedanjih odnosov napram zunanjemu svetu.

Kako stara Evropa naglo spreminja svoje lice, danes lahko vsi to vidimo na vsakem koraku. Zlasti v tem poletnem času, ko se trume turistov valijo iz ene države v drugo, kakor da ni več nobenih mej. Meje so še, toda iz dneva v dan vedno bolj bledijo in izgublajo tisti neprijetni prizvok, ki so si ga pridobile v stoletjih. To je obenem mnenje, da se je v mišljenju vodilnih državnikov spreminilo ozko mišljenje, da mora Evropa ostati vsa prepletena z nacionalističnimi plotovi.

Da pa se lahko evropski državljani danes brez vsakih težav premikajo iz enega kraja v drugega, ni samo zasluga odprtih mej, ampak predvsem zasluga znatnega gospodarskega napredka in blagostanja, ki jim potovanja stvarno omogoča. Tega očividnega evropskega gospodarskega »čudeža« nihče ne more zanikati. Celotni komunisti v zahodnih evropskih državah, ki so dosledno bojkotirali vse evropske pobude, so morali pred tem dejstvom in temu primerno spremeniti svoje zadržanje do SET-a. Enako je moral spremeniti stališče ves vzhodni blok s Sovjetsko zvezo na čelu. V začetku se je tudi ona zaganjala v prizadevanja po gospodarsko-politični združitvi Zahodne Evrope ter jih prikazovala kot poskus »ameriških imperialistov« po nadvladi Evrope. Toda po sedmih letih življenja SET-a so morali tudi Sovjeti ugrizniti v kisllo jaboiko in priznati porajajočo se Evropsko gospodarsko skupnost kot objektivno dejstvo. In ne samo to: pred meseci je Moskva zaprosila Evropsko skupnost carinske olajšave za nekatere svoje proizvode, kot kaviar, krzno, vodko in anti-monovno rudo.

In zgodilo se je še nekaj drugega. Istočasno s sovjetsko prošnjo po znižanju carin za vstop omenjenih proizvodov na evropsko tržišče, je za enake olajšave zaprosila tudi vlada ZDA, to so tisti »ameriški imperialisti«, ki so si po trditvah sovjetske propagande hoteli z ustanovitvijo Evropske gospodarske skupnosti zaslužiti Zahodno Evropo. — In ni izključeno, da je gospodarsko blagostanje Zahodne Evrope imelo znaten delež pri oblikovanju Hruščevove politike »mirne koeksistence«. Kajti, če bi šlo po stari Stalinovi poti naprej, bi med Vzhodom in Zahodno Evropo zazijal tak prepad, da bi se Marxovo načelo o stalnem obubožanju kapitalističnega sveta moralo aplicirati na dežele pod komunističnim sistemom.

»VOJNA S PIŠČANCI«

Gospodarski razmah Zahodne Evrope je torej tako globoko posegel v svetovno gospodarstvo, da nista mogli ostati do tega brezbrizni obe svetovni velesili kot sta

ZDA in Sovjetska zveza. Evropa gre svojo gospodarsko pot dalje. Na zadnji seji konec meseca julija so ministri šestih držav SET-a razpravljali med drugim tudi o sovjetskih in ameriških zahtevah po znižanju carin. Obe prošnji so zaenkrat zavrnili. To dovolj zgovorno pove, na kakšni stopnji razvoja je danes Zahodna Evropa, da lahko že traktira z Ameriko in Sovjetsko zvezo kot enaka med enakimi.

Zaradi odklonitve ameriških zahtev je nastala prava »piščančja« vojna med Ameriko in Evropo. »Piščančja« zato, ker so glavni predmet spora ameriški zmrznjeni piščanci, katerim so zvišali vstopno carino na evropski trg, tako da je zaradi tega letos močno upadel ameriški izvoz le-teh. Po ameriških trditvah je njihov izvoz piščancev v Evropo (predvsem v Nemčijo) padel od povprečnih šest tisoč ton mesečno v leta 1962 na dva tisoč ton v letošnjem letu. Škoda, ki so jo utrpeli ameriški piščančerejci, znaša 46 milijonov dolarjev. Zaradi tega je ameriška vlada močno zaskrbljena in je sklenila, da bo podvela povračilne ukrepe, če se v kratkem času ne reši zadeva s piščanci, ki so, čeprav zmrznjeni, že dokaj ohladili odnose med ZDA in SET-om. V ta namen je sestavila seznam 19 vrst proizvodov, ki jih šest dežel SET-a izvažajo v ZDA in katerim grozijo, da bodo zvišali carinske dajatve za 46 milijonov dolarjev globalno, kolikor namreč znaša škoda zaradi omejitve izvoza v SET.

V poštev bi prišli predvsem vino (katerega so lani ZDA uvozile iz Francije in Italije za 225 milijonov dolarjev), kamioni in avtobusi, fotografski papir in filmski trakovi, cvetlične čebulice, žgane pijače, umetne tkanine, sir ter električni aparati za britje.

V odgovornih krogih SET-a povdarjajo, da pri carinskih ukrepih napram ameriškim piščancem ne gre za diskriminacijski ukrep, temveč le za zaščito lastnih proizvodov. V podkrepitev navajajo, da so iz istih razlogov odklonili tudi sovjetsko zahtevo po znižanju carine za kaviar, vodko, krzno in antimon. Amerikancem očitajo, da pretiravajo s povzročeno škodo, ki da absolutno ne znaša 46 milijonov

nov, ampak 14 milijonov dolarjev. Poleg tega zatrjujejo, da je zmanjšanje uvoza ameriških piščancev na evropski trg nebežno, ker jih Evropejci izredijo vedno več doma sami. Pri tem navajajo naslednje statistične podatke: v letu 1962 so prebivavci Zahodne Evrope pojedli 600 milijonov piščancev, od katerih 530 milijonov domačih ter 70 milijonov uvoženih iz ZDA in Danske. Za letos pa predvidevajo, da jih bodo doma zredili 600 milijonov in uvozi le 20 milijonov.

Kar se tiče proizvodnih cen, stanejo evropski piščanci od 560-580 na kilogram, medtem ko stanejo ameriški s prevozom vred le 426 lir. Za zaščito svojih piščancev so države članice SET-a zvišale vstopno carino za uvožene piščance, tako da znaša sedaj cena ameriških zmrznjenih (torej ne svežih) piščancev 585 lir za kg. Razumljivo, da se potrošniki, postavljeni pred izbiro, kupiti sveže ali zmrznjene piščance za skoro enako ceno, odločijo za sveže.

IZGLEDI ZA REŠITEV SPORA

Ob takem stanju stvari se postavlja vprašanje, kako spor rešiti, da bi se odnosi med ZDA in njenimi evropskimi zavezniki ne še nadalje poslabšali. Na drugi strani je pa ta afera s piščanci zadobila zadnji čas tudi političen značaj. Indirektno jo lahko spravimo v zvezo s francosko-ameriški odnosi, ki se na več področjih razhajajo od NATO-ja do pravkar sklenjene moskovske pogodbe o atomskem premirju.

Spričo tega ali pe le slučajno, da bi v slučaju ameriških carinskih represalij bila najbolj prizadeta Francija, čeprav njeni prebivavci sploh niso jedli ameriških piščancev? Glavni odkupovavec slednjih je bila namreč Zahodna Nemčija. Najbolj oškodovani bi pa bili francoski pridelki in izdelki kot vino, kamioni, filmski trakovi in znani francoski konjak.

Za zdaj je težko presoditi, če je ameriška poteza naperjena nalašč najbolj proti Franciji. Bodoči razvoj vojne s piščanci bo vsekar pojasnil marsikatero očem navadnih zemljanov prikrito stran te hladne vojne z zmrznjenimi piščanci v teh vročih pasjih dneh.

a. t.

RAZNE NOVICE

Tajfun na Japonskem

Pretekli teden je silen tajfun prizadel severnozahodni del Japonske. Potopilo se je 19 čolnov, porušilo 61 mostov in nad 20 tisoč hiš je bilo poplavljenih. Sedem tisoč ljudi je brez strehe, 8 jih je izgubilo življenje, pogrešajo pa jih okrog 50.

Ameriška in sovjetska pomoč Jugoslaviji

Ameriški minister za kmetijstvo Freeman je med obiskom pri maršalu Titu na Brdu pri Kranju sporočil, da je ameriška vlada sklenila dati Jugoslaviji izredno gospodarsko pomoč 50 milijonov dolarjev (30 milijard lir) za obnovo Skoplja. Polovico tega zneska (25 milijonov dolarjev ali 15 milijard lir) daruje, ostalo polovico pa daje kot dolgoročno posojilo iz sklada prodaje kmetijskih presežkov.

Istočasno so tudi sporočili kot protitež ameriški finančni pomoči, da bo sovjetski premier Hruščev prispel na počitnice v Jugoslavijo, kjer bo gost jugoslovanskega predsednika.

Tragedija je po nesreči v Skoplju tako spet podžgala tekmo med ZDA in SZ za

ohranitev vpliva na jugoslovansko politiko. Pri tem je očitno, da ohranjanje prijateljstva z Jugoslavijo Ameriko »nekoliko« več stane kot Sovjetsko zvezo.

Umrl je tretji Kennedyjev novorojenček

Kennedyjeva hiša je pretekli teden doživela srečo, da se ji je rodil tretji otrok, sinček Patrick Bouvier, kakor so ga krstili takoj po rojstvu. Kakor za ostala dva, tako se je morala predsednikova žena Jacqueline tudi za svojega tretjega otroka podvreči operaciji. Otroek se je rodil pet in pol tedna predčasno in je imel težave pri dihanju. Kljub temu da so mu nudili vso potrebno umetno pomoč, je otrok po 40 urah življenja umrl. Za čestitkami so v Belo hišo začele prihajati takoj sožalne brzojavke z vsega sveta. Vsi živo sočustvujejo s tako prizadetim predsednikom in njegovo junaško ženo, ki si je upala imeti še tretjega otroka kljub težavam, ki jih ima vedno ob porodu.

Pogrebne svečanosti malega Patricka so se izvršile v zasebni kapeli nadškofijskega dvorca v Bostonu. Pogreb je vodil osební Kennedyjev prijatelj kardinal Cushing.

KRŠČANSKI NAUK

Sedma in deseta božja zapoved

Vsak človek ima pravico do lastnine. Dolžnosti, ki jih imamo mi do tuje lastnine, je določil Bog v sedmi in deseti božji zapovedi: Ne kradi! Ne želi svojega bližnjega blaga (lastnine).

NAŠA LASTNINA

Preden je postala sv. Elizabeta Turinška deželna grofica, so na gradu razkošno živeli in zapravljali tudi s tem, da so delali dolgove. Kot žena grofa Ludvika je napravila zapravljanju konec. Bila je varčna v gospodinjstvu, živela je skromno in je najprej skrbela, da je vse dolgove odplačala. Obiskovala pa je reveže in jim pomagala v potrebi. Ob neki suši je izpraznila blagajne in kupovala kruha gladujočim.

Bog je vse ustvaril in je zato tudi Gospodar nad dobrinami sveta. On je tisti, ki daje dobrine človeku v uporabo. Božja volja je tudi, da ima vsak človek toliko lastnine na razpolago, da more pošteno preživljati sebe in svojo družino. (Ako bi te pravice ne imel, bi bil vedno odvisen od drugih in bi ne bil več prost človek. Njegovo veselje do dela in osebna podjetnost bi bila ohromljena.)

Lastnino si moramo pravično pridobivati, n. pr. z delom, z nakupom, dedovanjem, menjavo ali pa s sprejemom darila. Kar kdo pridobi na krivičen način, to ni njegova lastnina.

Ker je Bog gospodar vsega in smo mi le njegovi oskrbniki in ker je ustvaril dobrine na svetu za vse ljudi, moramo našo lastnino uporabljati po božji volji, to je: po vesti moramo skrbeti zase in za svoje; ne smemo prekomerno zapravljati, a imeti moramo tudi odprto srce in roke za stisko bližnjega in potrebe božjega kraljestva. Nikdar ne smemo pozabiti, da je Bog dal dobrine za vso človeško družino in da bo terjati enkrat račun o našem hiševanju. (Prim. Mat 25, 14-30 in Lk 12, 13-21)

Skrb za denar in premoženje nas ne sme nikdar povsem prevzeti. Varovati se moramo grabežljivosti, lakomnosti in skoposti. Bolje je biti reven in priti v nebesa, kot drveti za zemeljskim bogastvom in se pogubiti. Jezus je rekel: »Ne nabirajte si zakladov na zemlji, ki jih uničujeta molj in rja, in kjer tatje kopljejo in krađejo; nabirajte si marveč zakladov v nebesih; kjer je namreč tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce.« (Mat 6, 19-21)

Kdor se prostovoljno odpove osebni lastnini iz ljubezni do Boga (obljuba radovoljnega uboštva), spolni nasvet (ne ukaz), ki ga je Jezus dal za tiste, ki hrepene po krščanski popolnosti. (Prim. Mat 19, 21)

O krščansko socialnem vprašanju, to je o pravični razdelitvi zemeljskih dobrin med ljudmi, so trije papeži izdali svoje socialne okrožnice, Leon XIII. (1891), Pij XI. (1941) in Janez XXIII (1961). Prav je, da jih preštudiramo.

»Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti ljubezen božja v njem?« (I. Jan 3, 17)

Iz življenja Cerkve

Pacem in terris v hebrejščini

V Jeruzalemu so se sestali predstavniki raznih verstev. Sklenili so, da bodo encikliko Janeza XXIII. Pacem in terris — Mir na zemlji, izdali tudi v hebrejščini.

Duhovniki za Južno Ameriko

Škof iz Antverpna v Belgiji je naslovil na svoje duhovnike pastirsko pismo, v katerem jih prosi, naj se prijavijo za misijonsko delo v državah Južne Amerike. »Dolžnost imamo,« pravi škof, »da se odzovemo vabilu svetega očeta in pošljemo čim več duhovnikov v Južno Ameriko.« Škof pravi v pismu, da je sedaj tam šest njegovih duhovnikov, 15 bogoslovcev se pa na to pot že pripravljajo.

Prav je, da tu pripomnimo zelo važno stvar, na katero ne smemo pozabiti: Slovenci niso dali Južni Ameriki samo šest duhovnikov, ampak nad 90. Bodimo nanje ponosni!

Moderna sredstva za misijone

Pater James Hyatt, ustanovitelj gibanja Dobrega Pastirja, je v New Yorku izjavil, da je treba na Japonskem okrepiti misijonsko delo z modernimi sredstvi, kakor so tisk, filmi, radiotelevizija in podobno. Pater Hyatt se je na Japonskem zelo zanimal za knjižne izdaje, ki so dale že precej uspeha. Vse delo stremi za tem, da s tiskom in radijem razložijo Japoncem, kako katoliška vera gleda na različna življenjska vprašanja, in jih prepričati, kako misijonarji želijo Japoncem resno pomagati.

Japonski pisatelj, frančiškan

Znani japonski katoliški pisatelj Tomaž Suzuki je vstopil v frančiškanski samostan v Tokiu. Star je 69 let. Ima 7 sinov in 5 vnukov. Nedavno mu je umrla žena. Upal je, da se bo kdo izmed njegovih sinov posvetil duhovniškemu stanu. Sedaj pa je Bog njemu odprl vrata v frančiškanski samostan.

Za dušnopastirsko delo med mladimi zločinci

Vlada Združenih držav Amerike bo pomagala pri pripravi posebnih tečajev za bogoslovce, pri katerih se bodo pripravljali na dušnopastirsko delo med mladimi zločinci, ki jih je vedno več.

Afriški novinci v cistercijskem samostanu

Cistercijski samostan Naše Gospe Zmagovavke v Lumbwa v Afriki je sprejel prve tri afriške novince: eden je iz Kenije, eden iz Tanganjike in eden iz Južne Afrike. Tako bodo tudi strogi redovi polagoma našli pot med afriške katoličane.

Za vzgojo duhovskih poklicev

V Maastrichtu v Holandiji so se zbrali predstojniki semenišč iz zapadne Evrope in sicer iz Francije, Belgije, Nemčije, Avstrije, Holandske in Švice. Sklenili so, da bodo v prihodnjem letu sklicali mednarodni kongres za vzgojo duhovniškega naraščanja v Evropi. Iz tega je razvidno, kako važen je problem duhovniškega naraščanja in da je možno uspešno vzgojno delo za bogoslovce le v široki razgledanosti in pogumnem sodelovanju.

Premagali so zločesto steno Eiger

Po devetnajstih urah napornega spona je 29 letni švicarski vodnik Michel Darbellay premagal zločesto severno steno Eigerja, kateri se je moral pred mesecem odreči italijanski plezavec Bonatti. Darbellay ima za seboj že več takih sijajnih zmag, ki mu dovoljujejo, da je njegovo ime zapisano v zlato knjigo svetovnega alpinizma. Dosele je že pet posameznih plezavcev poskušalo premagati nepristopno steno. Vrnil se je samo Bonatti in še on ranjen. Nad vsemi ostalimi se je stena maščevala s smrtjo. Vendar te niso edine žrtve. Smrt je segla tudi po skupinah, ki so hotele doseči vrh zloglasne stene. Njih število se je po zadnji skupini treh britanskih plezavcev, katere še iščejo, povečalo na 28.

TELEFON OBUPANCEV

Ker si razdirajoči del človeštva z vsemi sredstvi prizadeva dokazati, da »nadnaravnih stvarnosti« ni, ter se po skoraj 2000 letnem veselem oznanilu še brani vstopiti v svojo duhovno polnoletnost, je razumljivo, da nam dnevno časopisje in revije prinašajo nešteto primerov obupancev, ki si na ta ali oni način vzamejo življenje, ker jih komedija tega sveta ni prepričala, ker jih je svet neusmiljeno pahnil od sebe, potem ko jih je duhovno upropastil.

Telefonski S.O.S. je najnovejša zamisel nemškega jezuita p. Leppicha, namenjen tej kategoriji obupanih ljudi, ki so zlasti na Silvestrovo najbolj številni. Ves dunajski tisk je s posebnim poudarkom objavil napis, ki so ga bili izobesili po vseh telefonskih kabinah: »Na št. 22375 vam je vsak večer na razpolago duhovnik!« Tako preprosto in obzirno (poslušavec na drugi strani žice ostane nepoznan), skuša p. Leppich s tolažilno besedo in, če potrebno, tudi konkretno, odvrniti kandidate za samomor od usodnega koraka. Prvotna zamisel in namen te akcije pa se je polagoma tako raširil, da opravlja sedaj to delo pet patrov skoro nepretrgoma ves dan.

P. Leppich je eden izmed 15 milijonov beguncev iz Vzhodne Nemčije. Ko mu je eden od 6 bratov padel na fronti, so ga Rusi z ostalo družino izgnali iz rodne Slezijske. Oče mu je bil najprej kmet, nato paznik v neki jetnišnici; družino je preživljal z velikimi žrtvami. »Če bi revščina bila zadosten razlog za komunizem, bi se bil moj oče gotovo odločil zanj,« je p. Leppich rekel svojim poslušavcem. Sin je očetu na smrtni postelji stekel edino dobro obleko, da jo je mogel dati sorodniku, ki je ves razcapan pribežal iz Rusije. Ko pa je moral plačevati bolniške stroške za mater, si je pomagal s pobiranjem cunj in starega železa. Za svojo izobrazbo je moral tudi sam skrbeti. Za vzdrževanje v letih študija je v nočnih urah angažiral pri nekem orkestru.

Leta 1935 je postal jezuit, leta 1945 pa je bil posvečen za duhovnika.

Prekaljen v vsakovrstnih preizkušnjah in trpljenju, v študiju dobro podkovan (univerzo je študiral na Dunaju, Münchenu, Stuttgartu in Breslaviji), se je p. Leppich vrnil na delo. Siroka razgledanost, stik z bednimi in delavskim ljudstvom, dajejo njegovi govorniki privlačnost in zadenjevo v živo. Pravi nemški talent in iznajdljivost mu pomagata, da prodira prav v vsa Cerkvi in veri najbolj odtujena področja. Takole pravi: »Zasaditi hočem tvoj križ povsod: v zabavišča, varietete, v blesk nočnih luči in v nočne lokale, flaxiglas, med odrske plesavke, umetnike, dirigente in v vse tiste kraje, ki smo jih v trdni vdanosti prepustili oblasti hudobnega duha. Tvoj »ego te absolvo« naj seže tudi do teh ljudi, do teh še celo najprej! Tudi oni so poklicani k studenču žive vode, ker se ne bodo mogli odžejati v mlakužah in močvirju, ne v alkoholu vtopiti zadnji drobček svojega poštenja. Gorje, če bi krščanstvo ne našlo več v sebi moči, da ozdravi, kar je v svetu gnilega!«

Poleg kanclerja Adenauerja je p. Leppich gotovo najbolj popularna osebnost sedanje nemške republike. Imenujejo ga tudi »pouličnega apostola«. Evangeljski žarnet božje besede so že poslušale množice od 50 do 80 tisoč ljudi vseh velikih mest Kölna, Münchena, Stuttgarta, Mainzua i. dr. Zgodilo se je nekoč, da se je v Hamburgu pripravljala, da nagovori pristaniške delavce, ki so tam baje bolj rdeči kot kjer koli, in ker, seveda, njihovo zadržanje ni nič kaj vzpodbujalo, se je p. Leppichu približal možak atletske postave, se postavil kraj njega na zibajoči se oder ter nahnul svoje tovariše: »Ta duhovnik je pogumen mož in zasluži naše spoštovanje. Prvemu, ki odpre usta, zdravim kosti!« Nagovor p. Leppicha se je končal ne samo brez vsakega incidenta, temveč so ga z očmi in usti kar požirali.

Zavzel se je in organiziral široko akcijo za sirote brez staršev. Za te je ustanovil »zlato naselje«, t. j. 14 sirotišni družinskega tipa, kjer po ena gospa skrbi za 8 otrok. Za nezakonske matere je oskrbel hiše-porodnišnice s popolno oskrbo, da se tako vsaj delno preprečijo nedovoljeni posegi za prepričitev rojstva nezakonskih otrok. Skozi pol leta je p. Leppich organiziral brezplačno oskrbo v »počitniških domovih«, kjer si revnejši sloji, slepci, bolehniki, starčki in pohabljeni lahko privoščijo oddih, ki bi si ga drugače ne mogli. Za jetnike je vzgojil poseben kader sodelavcev, ki pomagajo jetniškim kuratorjem pri duhovni in praktični asistenci prvotnoje jetnikov. Seveda je zajej v svoj delokrog tudi katoliške misijone in govavce izven meja svoje domovine.

Dinamičen in izredno sposoben, je pri

tegnil k sodelovanju ljudi za vsa kulturna področja. Tako je zrasla ACTION 365 ali skupine Kernteams, ki šteje danes 2000 aktivistov. Kino in televizija, reklamni lepaki, izložbe z versko vsebino, imenovane božje izložbe, izbrane nalašč v krajih, kjer se steka največ ljudi, letoviški campingi, so pod mojstrskim vodstvom p. Leppicha postali pravi »optični misijoni«, ki milijonske množice vseh slojev opominjajo na dolžnosti do Boga in na duhovni problem duše. To je tisti del »obrobnih kristjanov« ali kristjanov na »kolesih«, (ker se pripeljejo v cerkev morda trikrat v življenju: za poroko, krst in ob smrti), ki so p. Leppichu najbolj pri srcu.

Njegova mnogostranska dejavnost je iskala in našla povsem nova pota v pričanju, da je ozdravljenje sodobne družbe deloma res odvisno od izboljšanja gospodarskega stanja nekaterih sektorjev, predvsem pa od njene duhovne preusmeritve, da se namreč povzpne od precenjanja snovnega k višji cenitvi duhovnih dobrin.

»Morda bo kdo oporekal načinu mojega delovanja,« je nekoč dejal p. Leppich, »toda bolje je prižgati še tako drobno lučko, kot pa preklinjati temo!«

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Slovenski misijonar je umrl

Dne 22. junija t. l. je v Kalkuti umrl p. Viktor Sedej, DJ. Rodil se je 5. sept. 1902 v Veliki Ligojni pri Vrhniki očetu kovaču in je šel v Ljubljano študirat, ker je oče menil, da je za kovača preslaboten. Ko pa je po odlično dovršeni maturi 16. maja 1923 prišel v ljubljanski noviciat, so se bratje v kuhinji čudili njegovi telesni moči. V filozofiji na Bavarskem v Pul-lachu je hišni minister sodil, da mu močni magister Sedej zaleže več ko par volov. Bil pa je tudi bistrega duha. Največ časa je porabil z branjem v čitalnici in postal kakor živ leksikon. Po filozofiji je odšel leta 1928 v Travnik za prefekta. Rad je nadomestoval kateregakoli profesorja. Dj. Jaki so ga ljubili, ker so se pri njem veliko naučili; tako zanimivo je predaval in pripovedoval.

Zeel je odpotoval v misijone. Dne 4. decembra 1932 je v Ljubljani v cerkvi sv. Jožefa od škofa prejel misijonski križ in 8. decembra odpotoval v Indijo. Tam je pod Himalaj v Kurseongu štiri leta študiral bogoslovje. Na dan Marijinega darovanja (21. novembra 1935) ga je škof p. Mih. Perier, DJ posvetil v mašnika in tam je nato mirno v krogu slovenskih misijonarjev (Podržaja, Udovča, Smita) obhajal novo mašo.

Po končanih študijah je župnikoval v Morapaju, kjer je skrbel za 18 šol, popravil cerkev in uredil pastirovanje. Nekaj let po vojni je bil v Boštanjju, Satkiri in leta 1953 v kolegiju Sitagatha, kjer je mogel voditi šolo za poljedelstvo. Pozneje je spet pomagal v Morapaju, nazadnje pa vodil samostojno misijonsko postajo v Bajdjarpurju, dokler ga ni bolezen pregnala, to je do lani.

Dne 15. avgusta 1940 je napravil slovesne obljube; 12. marca 1956 je prestopil v kalkutsko provinco; zaradi boleznij je lani prišel domov in obiskal svoje na Vrhniki in sobrate na Slovenskem. Ker ni bilo več upanja, da bi ozdravel, se je vrnil v Indijo, kjer je v Kalkuti 22. junija 1963 pobožno v Gospodu zaspal.

Goriški in tržaški romarji na griču Kohlenbergu pri Dunaju

Še ena smrt

Dne 27. junija 1963 je umrl v Mariboru v rezidenci Družbe Jezusove p. Ludovik Lederhas DJ., rojen 12. aprila 1892 v Ljubljani, v mašnika posvečen 22. junija 1915. Kot svetni duhovnik je deloval v Skofiji Loki in pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Leta 1922 je stopil v noviciat Družbe Jezusove v Ljubljani in po končanem noviciatu deloval kot misijonar spovednik, voditelj kongregacij največ v Ljubljani. Bil je lepo število let urednik Glasnika Srca Jezusovega, vnet pospeševatelj Apostolstva molitve in prav posebno skrben za lepoto hiše božje. Kot superior ljubljanske rezidenčne Družbe Jezusove je preskrbel po Plečnikovih načrtih lepi glavni oltar v cerkvi sv. Jožefa. Od leta 1957 je deloval v Mariboru, vedno za delo vnet, prijeten zaradi svoje srčne dobrote in vesele narave. — Pokopan je bil v Mariboru 29. junija.

Še ena slovenska cerkev v Kanadi

Pred kratkim so blagoslovili slovensko cerkev v Winnipegu. Pred 50 leti so jo zgradili angleški protestantje, sedaj so jo pa pridne slovenske roke tako na zunaj kakor znotraj vso prenovile, tako da je videti kakor nova.

Od leta 1956 je prihajalo v to centralno mesto Kanade vedno več slovenskih beguncev, zlasti iz Prekmurja. Sodijo, da jih je sedaj že nad 150 držin in precejšnje število samcev. V zadnjih letih so pogosto posilili tako na škofiji kakor tudi g. Kopača, superiorja slovenskih lazaristov v Torontu, za slovenskega duhovnika. V januarju letošnjega leta se jim je želja spolnila, ko je prišel za stalno mednje č. g. Jože Mejač. V naglici so zbrali nekaj denarja, banka jim je pa odobrila še dodatno posojilo in kupili so zgoraj omenjeno protestantsko cerkev, ki naj bi v kratkem postala središče slovenskih ljudi tako v verskem kakor tudi v narodnem pogledu. Takoj so se lotili prenovitvenih del. Razen zunanjih sten in strehe je bilo treba vse podrti in delati novo. Danes smo vsi veseli, ko je cerkev spet lepa in res nova. Tudi kor, električna napeljava, kurjava, vodne inštalacije, celotna oprema v cerkvi, dvorani in stanovanju za duhovnika. Cerkev z okrog 250 sedeži, dvorana za okrog 200 ljudi, zraven pa še duhovniško stanovanje in lep prostor za parkiranje 40 avtomobilov je zahtevalo toliko denarnih sredstev, da jih sami ne bodo mogli kriti.

Generalni konzul Trampuž se poslavlja

Od Celovca se je poslovil generalni konzul Jugoslavije Boris Trampuž. Bil je na svojem sedanjem položaju pet let ter si je pridobil med Korošci obeh narodnosti mnogo prijateljev.

Koroški Slovenci so mu bili še prav posebno pri srcu. Za kulturno izmenjavo med Koroško in Slovenijo si je pridobil velike zasluge. Potom nje se je pričelo novo obdobje v odnosih med narodomasedoma. V svojem uradnem poslovanju je bil pravičen in človečanski.

Sedanjega generalnega konzula bo nasledil Franc Pirkovič, uradnik slovenske skupščine v Ljubljani, Doljenec po rodu.

»UMNI GOSPODAR«

(1863 - 1963)

Preteklega julija je bila za nas Slovence v zamejstvu zopet važna, a žal pozabljena obletnica — stoletnica izida prve številke »Umnega gospodarja«.

Gospodarstvo, ta važna panoga, je pri našem pridnem in podjetnem človeku vzbujalo vedno in tudi danes, čeprav v drugih oblikah, veliko zanimanje. Tega mnenja je bil menda tudi glavni odbor Kmetijske družbe v Gorici, ki je že 22. maja 1862 sklenil izdati društveno glasilo tudi v slovenščini. Pobudnika in pionirja te zamisli sta bila Aleksander Claricini in znani goriški župan Doljak, ki je kar javno poudarjal, da živi v goriški grofiji najmanj dve tretjini Slovencev; a duša tega kmečko-obrtniškega glasila je bil prof. Marušič, ki ima velike zasluge na narodnem polju. In res, po skoro enoletni pripravi je 31. julija 1863 »zagledal luč sveta« v Seitzovi tiskarni v Gorici prvi slovenski časopis na Goriškem. (»Lo speculatore goriziano«, Goriški oglednik je že izšel v eni in edini številki januarja 1862 in kot poizkus propadel.) »Umni gospodar« pa je vztrajal dobra tri leta, čeprav skromen (na osmih straneh v velikosti približno 21 x 15 cm), a vendar dober »svetovalec, učenik in vedež«, ki se je trudil in si prizadeval »kolikor moč vsem potrebam vseh goriških-primorskih krajev ustreci«. Bil je namenjen predvsem kmetovavcem, a radi so ga prebrali tudi obrtniki in rokodelci. Vrata je odprl vsem pogumnim dopisnikom, le da so bili sestavki »potrebam Slovencev in namenu časnika primerni«. Prvo uredništvo je bilo v Raštelu št. 291-III. pod vodstvom spretnega Marušičeve roke in skupine domoljubov Bleiweisovega kroga. Zato so ga tudi »Novice« prav prijateljsko pozdravile in mu nazdravile v številki, ki je izšla 19. avgusta 1863. Navdušeni narodnoubudni sestavek se tako končuje: »Čedalje se bolj množi slovenstvo naše, narod slovenski ima sedaj že sedem časnikov. Lepo število! katero očito kaže, da Slovenci nikakor ne gredo rakove poti, kakor nekateri želijo, ampak da čvrsto napredujemo, svesti si prislovice - MOČAN JE, KDOR KAJ ZNA« (Wissenschaft ist Macht).

Oktobra 1863 je po tolminskem zboru kmetijske družbe »Umni gospodar« priobčil med drugim tudi govor in razgovor dr. Karla Lavriča »Kaj je sužnost in nesvobodno podlostvo«. Vsekakor aktualna tema tudi za današnje čase, ko pretijo z različnih strani razlastitve in takozvane komasacije. — Uredništvo seveda ni delovalo brez vsakršnih težav. Kakor vremenške nezgode v kmetijstvu, tako so se pojavili nasprotniki in zavistneži, ki so hoteli ta vrli časnikarski poizkus v krali zadušiti. Uredništvo je vztrajalo in »posebno rado hotelo, da bi se kolo mladih pisateljev napravilo, ki bi se okoli GOSPODARJA zbrali in, čvrste svoje moči in znanosti narodu posvetivši, tukaj lepo po domače in praktično za ljudstvo delali, kar bi gotovo več izdalo, kot če v prostih urah nehalnega Pogaza jezdarijo, zrak mladijo in v oblakih zlate gradove zidajo...«

Pisal pa je tudi skrbno in preudarno tudi o tržaških problemih. Leta 1865 piše večkrat obširno o tržaških Slovencih, ki so zahtevali, da se vdanostna izjava namenjena avstrijskemu cesarju predloži tudi v slovenščini. Naj omenim, da sta v tedanji tržaški delegaciji, ki je potovala na Dunaj, bila tudi dva vrila slovenska veljaka - dobro znani Ivan Naberger s Proseka in Jože Primožič iz Rojana, ki sta predložila nj. veličanstvu še posebej »že-

lje in zahteve svojih slovenskih rojakov, določene pravice v narodnih in gospodarskih ozirih.

Nekaj nedolžnih narodnoubudnih novic, ki jih je »Umni gospodar« skoro vedno in v vsaki številki redno prinašal, je hudo dražilo goriške skrajneže in jim ni dalo spati. »Sveta trojica«, ki pa ni niti zdaleka bila taka — Favetti, dr. Plojer in dobro znani dr. Jona — ob podpori tudi nekoga de Maurovicha, je stalno očitala družbi, da list prinaša »tudi raznotere in celo političke novice« ter so med drugim predlagali cenzuro glavnega odbora. Na slovenski strani so trdno vztrajali prof. Marušič kot urednik, dr. Doljak (župan goriški) in dr. Tonkili ter se niso hoteli ukloniti težnjam laških prenapetežev. Tedaj so izšle tudi sledeče vrstice, najbrž izpod peresa samega prof. Marušiča: »Nikar nas Slovencev ne dražite; mi ljubimo vaš jezik, smo vam prijatelji, če hočete, toda — amici usque ad aram; „ara“ naša je — zvestoba do Avstrije in cesarja ter — narodnost in domovina slovenska, ki nam jo je tudi Bog dal. Suum cuique!«

Zadnja številka tretjega letnika je bila obenem tudi zadnja številka tega koristnega lista, ki »je bistril narodu um in po deželi širil znanje«.

Pogumni urednik Marušič je pričel kasneje — po novem letu 1867 — izdati »Domovino«, 1869 se je pa zopet pojavil »Gospodarski list« v izdaji c. k. Kmetijske družbe goriške.

***

Duh časa in splošne razmere so danes prav gotovo dosti bolj materialistične kot tedaj. A razne koristne pobude in predvsem umno gospodarstvo se ne postarata nikoli. Ako je danes morda naša kmetijska mladina po sili razmer nekoliko sama v sebi (notranje) razbita, ima pa še vedno v sebi dosti življenjske sile in zdravih pobud. To je tista skrita sila, ki je nam Slovincem prav tu na meji dveh svetov — romanskega in slovanskega — budno ohranjevala vero, jezik in narodnost.

Naj bi tako ostalo tudi še nadalje.

U. Marko

Moderna umetnost

»Ali veš, zakaj imenujemo današnjo umetnost moderno umetnost?«

»?«

»Zato, ker nima nobenih pogojev, da bi postala stara!«

Otroci kolonije Tambre

še danes nekako polovica protestantov in polovica katoličanov. Zemljepisno je pa tako, da katoličani tvorijo večino na jugu, protestantje pa na severu. Velika mesta v sredi so pa versko mešana, vendar je tako, da najdeš povsod katoličane in povsod protestante. Opaziti je, da mešanost vernikov v neki deželi vedno vpliva pozitivno in negativno na katoličane. Negativen vpliv je predvsem v nevarnosti mešanih zakonov. To na zunaj ni tako vidno, bolj pa so vidne pozitivne posledice. Prva med temi je trdnjša povezanost verskih skupnosti med seboj. Bodisi katoličani, bodisi protestantje se v versko drugem okolju čutijo med seboj bolj povezane. Med njimi je živa neka zavest skupnosti, ki je v izrazito katoliških deželah ni opaziti.

Pomešanost s protestanti sili tudi katoličane k večji delavnosti in aktivnosti, zakaj samo tako se bodo ohranili in, če močje, povečali svoje vrste. To jim je v toliko olajšano, ker na Holandskem danes uživajo vsi polno demokratično in s tem tudi versko svobodo ter je poleg tega tudi gospodarski standard dokaj visok. Zaradi tega je opaziti, da Holandci zelo skrbijo

FILM

Kino je postal predstava najnižje stopnje?

Italijanski škofje so v začetku leta s pastirskim pismom strogo obsodili nemoralno filmsko proizvodnjo. S svojo poslanico so se obrnili do vseh filmskih ljudi, do gledavcev, do odgovornih oblasti. Prvim jasno povejo, da je italijanski film v zadnjih letih postal škodljiv in negativen. Gledavcem svetujejo, naj ne obiskujejo nemoralnih predstav in naj ne dajejo s svojo prisotnostjo povoda za še nadaljnjo kvamno filmsko proizvodnjo.

Na to pismo so filmski ljudje tudi odgovorili, vendar ta odgovor nikakor ne prepriča. Pravijo namreč, da morajo oni sami, brez zunanje vpliva izvajati nad svojimi filmi nekakšno avto cenzuro. Ta rešitev ne more prepričati, kajti cenzura bi bila tako poverjena tistim, ki so neposredno zainteresirani pri ekonomskem problemu filmske predstave. In ti ljudje so že večkrat pokazali, kako cenijo moralo. Videli smo, da je v večini slučajev umetnost zanje le izgovor, je eden izmed tolikih reklamnih sredstev, ki spremljajo izdelavo filma. Ne moremo verjeti, da imajo producenti, tehniki in lastniki kinodvoran kakše druge interese, ki ne bi bili denarni. In režiserji, scenaristi in igralci, ki bi lahko dali svoj umetniški doprinos, so plačani od producenta in zato plešejo kot pač on igra. Umetnost v kinu ostane zaenkrat le izjema in celo redka izjema. Kateri je glavni namen kina, se vidi v tem, kako izbirajo igralce, ki nimajo niti pojma o kaki igralski šoli, ampak imajo edino zaslugo v tem, da so bile »miss« ali kaj podobnega. Kaj se lahko pričakuje od takih igralcev, je vsakomur jasno in prav tako je jasno, kakšne vrste je umetnost, ki se od teh igralcev zahteva.

Nočemo trditi, da občinstvo gleda najraje nemoralne predstave, četudi je negativen film skoro vedno tudi trgovsko zelo uspešen. Občinstvo rado gleda tudi moralne in dobre filme, le da so dobro izdelani. Toda trgovski uspeh teh filmov ni lahek, zato bi bilo treba resnične umetnosti. Je lažje in ceneje zateči se k pikantnemu in škandaloznemu in ju zabeliti s propagandno senzacionalno novostjo.

Da bi vsaj predstavili film za to, kar v resnici je: drzna, nemoralna, pornografska predstava! Tako pa se za nemoralnost v filmih zatekajo k izgovoru umetnosti. Gledavca hočejo prepričati, da pornografija ni nemoralna, temveč umetnost, ni zlo, temveč dobro. In žal večina gledavcev nima kritične sodbe. Pasivno sprejema film-

sko predstavo, kakršna koli naj bo. Opravičuje se, češ, saj obstaja cenzura in ako je ta dovolila, da se film predvaja, pomeni, da ni nemoralen. Moderni državljani imajo navado, da se otresejo vsake odgovornosti in jo naprtijo državi. Vendar smemo reči, da, ako bo nekega dne rešen ta tako pereči problem, bo to zasluga moralnega čuta gledavcev. Njihova je namreč dolžnost, da zavrnejo nemoralne predstave tako, da jih bojkotirajo. To kontrola so gledavci dolžni samim sebi, če so dobri državljani in vestni katoličani.

Mira

R A Z N O

Zvišanje pokojnin

Ministrski svet je soglasno odobril predlog zakladnega ministra Colomba in Lucifredija za povišanje pokojnin državnim uslužbencem za 30%. Odlok je pričel veljati 1. julija letos. Zakonski osnutek so poslali v odobritev poslanski zbornici. Če bo ta zakon odobrila, se predvideva prvi obrok poviška še 30. septembra, skupaj z zaostalimi prejemki.

Prav tako so povišali pokojnine vojnim sirotam in vdovam. Z novimi poviškami bodo vojne vdove dobivale 25.360 lir mesečno, starši pa 15.560 lir.

Prostovoljno zavarovanje gospodinj od oktobra

Predvidevana je ustanovitev posebnega pokojninskega sklada za gospodinj. V ta namen bo 19. oktobra začel poslovati pri ustanovi za socialno zavarovanje (INPS) urad za prejemanje prispevkov za prostovoljno zavarovanje za pokojnino. V poštev pridejo ženske od 15. do 50. leta starosti in tiste, ki so že vpisane pri uradu za prostovoljno zavarovanje pri INPS. Seveda to ne velja za tiste ženske, ki so že zavarovane v kakršnemkoli pokojninskem skladu pri tej ali oni državni ustanovi. Zainteresirane morajo pri ustanovi INPS predložiti prošnjo, v kateri so navedeni datum in kraj rojstva ter znesek mesečne pokojnine, katerega želijo prejemati pri 65. letu starosti; šele na podlagi tega ustanova za socialno zavarovanje določi leten prispevek, ki ga bodo morale plačevati gospodinj. Po petih letih vpisana pri uradu za pokojninski sklad, to se pravi po 120 prispevkih, lahko dotična oseba zahteva izplačevanje invalidnine, toda le pod pogojem, da se je dotlej njena delovna zmožljivost skrčila na manj kot eno tretjino.

Sredpoletne počitnice so v polnem teku

Iz leta v leto se večja števila sredpoletnih izletnikov. Mesta se praznično. Pol milijona Rimljanov je že zapustilo prestolnico, turisti pa jo znova polnijo. V Milanu so v nedeljo 11. avg. prodali za 118 milijonov in 500 tisoč lir vozovnic. Vsi vlaki so povečali število vozov, mnogo pa je tudi izrednih vlakov. Ceste, zlasti še glavne avtoceste so neprestano polne nepretrganih avtokolon. Turistični kraji ob morju, v hribih, ob jezerih so vsi zasedeni. Vreme je še ugodno, zato se bo v teh dneh promet v vse smeri še povečal.

Na žalost so z izrednim prometom združene tudi izredne žrtve. Ponesrečenci grede že v desetino samo v Italiji.

Festival slovenskih popevk v Kopru

V soboto 10. avgusta je bil v Kopru festival slovenskih popevk. Obilnemu občinstvu se je predstavil orkester »Miramar« in nam že znani pevci prvega festivala slovenskih popevk, ki so nastopili pred nedavnim v tržaškem avditoriju. Festival slovenskih popevk so oddajali tudi po televiziji.

tudi tam vpeljane nabirke med nedeljskimi mašami in tudi razni drugi načini za pobiranje denarja. To velja tudi za protestante. Tako se nama je zgodilo z g. Jožetom, da sva vse nedelje v Haagu zašla v stolnico sv. Jakoba med protestantsko službo božjo. Ustavila sva se in poslušala govornika ter opazovala pričujoče vernike. Po končanem petju pride iz zakristije pet ali šest fino oblečenih gospodov v belih rokavcih, ki gredo po cerkvi od vernika do vernika in prosijo za denarni prispevek. In vsakdo da svoj prispevek. Iz vpljudnosti se tudi midva nisva mogla odtegniti in sva dala svoj »obulus«. Upam, da nama bo Bog štel v dobro, saj sva pomislila na Janeza XXIII. in na njegovo dobroto do drugorodcev. Enako je tudi po katoliških cerkvah. V vernikih je torej živa zavest, da morajo za cerkev skrbeti. To se mi zdi zelo pozitivno dejstvo, kajti na ta način se verniki bolj živo zavedajo, da je Cerkev njihova in zanje ustanovljena. Ni torej samo skrivnostno telo Kristusovo, nego tudi stvarna realnost, ki jo morajo tudi sami podpirati. Na ta način Cerkev bolje čuva svoj ugled in svojo neodvisnost. Ločitev Cerkev od države samo po sebi

Med trnjem in osatom

Orkester »Miramar« na festivalu »Dela« v Dolini

Na festivalu »Dela«, glasila komunistične partije Italije (PCI), je med drugimi, med splošnim začudenjem, nastopil tudi zabavni orkester »Miramar« s sporedom I. festivala slovenskih popevk na Tržaškem. Zdi se nam popolnoma nerazumljivo, da se je tako po nepotrebnem ta mladi orkester javno kompromitiral z nastopom na tako izrazito politični prireditvi v okviru Italijanske komunistične partije, kot je bil ravno festival »Dela« v Dolini.

Glavni govornik na festivalu v Dolini je bil sam senator PCI Giacomo Pellegrini, ki je prinasel italijansko besedo na festival, ki bi hotel biti slovenski, v popolnoma slovenskem naselju.

Ali naj se potem čudimo, če se bo ugled tega novega ansambla občutno zmanjšal v škodo slovenske stvari na Tržaškem?

Kot smo primerno pozdravili njegov prvi nastop v Avditoriju, tako mislimo, da so ti »godci« naredili slabo uslugo samim sebi in slovenski kulturni javnosti sploh s tem, da niso znali ohraniti tiste apolitičnosti, kolikor so je v danih razmerah mogli še imeti.

Brežan

Radio Trst A

Spored od 18. do 24. avgusta

Nedelja: 9.30 Slovenske zborovske skladbe. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Smagradni zob«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Cerkevni zbor od Sv. Ivana pri Trstu. — 12.15 Vera in naš čas. — 18.00 »Pot z nihilistom«. Igrajo člani Rad. odra. — 21.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklorne: »Pratika«. — 18.30 Nove plošče resne glasbe. — 19.15 Izvenevropska sporna ozemlja: (8) »Somalija«. — 20.30 Giuseppe Verdi: »Trubadur«, opera v štirih dejanjih.

Torek: 12.15 Potovanje po Italiji. — 16.30 Slovenska simfonična glasba. — 21.00 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (6) »Anton Ojcinger«. — 21.30 Od romantikov do impresionistov.

Sreda: 11.45 Folklorni mozaik. — 12.15 Za naše žene. — 18.30 Simfonične pesnitve. — 19.00 Tenorist Dušan Pertot. — 19.15 Scipio Slataper: »Mož Kras« - 7. oddaja. — 21.00 »Gospodar Matic«, komedija v treh dejanjih.

Četrtek: 12.15 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (6) »Anton Ojcinger«. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: zbor »Publio Carniel« iz Trsta. — 19.15 »Potovanje na mesec«, dramatizirana zgodba. Osma slika. — 21.00 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 12.15 Pogled na svet. — 18.30 Iz del dunajskih klasikov. — 19.00 Pianistka Breda Rajh. — 19.15 Zlato, tisočletni vladar sveta: (8) »Zlati otok«. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Uporni Baatniki: (2) »Stara in nova Amerika«.

Sobota: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Za naše žene. — 15.30 »Tigri«, radijska igra. — 18.30 Tržaški skladatelji: (8) »Karel Boštjančič«. — 19.15 Na počitnicah - 8. oddaja.

Širite »Katoliški glas«

Utisi s potovanja

(III. nadaljevanje)

O VERSKIH RAZMERAH NA HOLANDSKEM

Kot turist in neznanec človek lažje vtakne nos v to in ono, ko potuje po svetu. Tako so me med drugim vedno zanimala tudi verske razmere povsod, koder sem se do sedaj vozil. Stopiš v cerkev v mestu in na vasi, zjutraj in zvečer; govoriš s kakim duhovnikom, redovnikom, redovnico; opazuješ ljudi v cerkvi in izven cerkve, pri maši, na božjih poteh in si tako ustvariš neko določeno podobo o vernosti ljudi v tisti deželi. Ta podoba morda ne bo povsem objektivna, vendar nam da približno sliko vernosti tiste dežele.

***

Oglejmo si danes, kako se nam je predstavila vernost holandskih katoličanov.

Predvsem velja poudariti, da življenju katoličanov na Holandskem daje izrazit pečat dejstvo, da je bila dežela nekoč protestantska oziroma kalvinistična in da je

ni torej nujno zlo in ni v škodo Cerkvi in njenemu življenju. Cerkev se na ta način reši zlatih okovov, v katere je vkovana tam, kjer te ločitve ni. Kjer namreč Cerkev ni ločena od države in država plačuje duhovnike, zida svetišča in tudi drugače materialno pomaga Cerkvi, je ta vedno, hočeš-nočeš, nekako vezana na državo in s tem ni več povsem svobodna ne v svojem poslanstvu ne v svojem notranjem življenju. To pomanjkanje svobode pa je vedno Cerkvi bolj v duhovno škodo kot v korist. V takih deželah (tu mislim predvsem na staro Avstrijo, ki jo naši starejši ljudje tako hvalijo), je Cerkev na zunaj bolj spoštovana, toda v svojem poslanstvu je bolj vezana in manj učinkovita, ker se vernikom vedno kaže kot nekaka državna ustanova. Današnji človek pa si vedno bolj želi, naj Cerkev ostane Cerkev, naj skrbi za duhovne potrebe kristjanov, svetne pa naj prepusti drugim. To je mnenje, ki so ga številni škofje izrazili tudi v svojih pismih v pripravi na sedanji koncil.

Cerkev za svoje uspešno delo ne potrebuje torej državne podpore, temveč svobodo, ki naj jo država jamči. To je nauk s Holandske. (se nadaljuje)

TRŽAŠKE NOVICE

Evropsko skupno tržišče in tržaška univerza

26. t. m. se bodo pričeli na tržaški univerzi zanimivi tečajji in predavanja. Sloviti profesorji znanih evropskih univerz ter znani voditelji različnih gospodarskih organizacij skupnega evropskega tržišča bodo podali svoje poglede na različna zela zanimiva gospodarska in pravna vprašanja, predvsem na tista, ki se tičejo pomorskih, kopnih in zračnih prevozov v okviru najnovejših tehničnih iznajdb.

Poletne počitnice v tržaškem mestu

V Trstu se je letos pokazal pravi beg iz mesta ob priliki velikih poletnih počitnic. Preteklo nedeljo je bilo po ulicah mestnega centra prav malo prometa. Proti večeru, ko so se vračale v mesto motorizirane gruče izletnikov, se je tudi mestno središče nekoliko poživilo. Ostale so skoro prazne ulice in trgi, kjer med tednom skoro ni prostora za parkiranje.

Tržačani za zabave

Ustanova za avtorske pravice SIAE je objavila, koliko so v minulemu letu potrosili v Italiji za različne zabave. Iz tega poročila je razvidno, da so Tržačani potrosili za kino, gledališče in druge zabave dve milijardi 295 milijonov lir. (V Gorici le 312 milijonov in v Vidmu le 846 milijonov lir).

Iz tega je razvidno, da so Tržačani ostali ljudje vesele narave, kakor so vedno bili.

Trst na celovškem velesejmu

Na dvanajsto letno razstavo v Celovcu je tržaško mesto poslalo številno delegacijo pod vodstvom predsednika tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassija. Namen obiska tržaških delegatov je bila pospešitev trgovinskih izmenjav med Avstrijo in Trstom ter poenostavitev operacij z avstrijskim blagom preko tržaške luke.

Avstrijski trgovinski minister Bock je obljubil svojo podporo, a je od svoje strani priporočil, da se je v preteklosti premalo storilo na obeh straneh, kar se tiče povezave Trsta z Avstrijo z moderno avtocesto.

»Čardaška kneginja« v Trstu

Operetno gledališče iz Budimpešte je gostovalo 5. in 6. avgusta v Trstu s Kalmanovo opereto »Čardaška kneginja«. Med občinstvom je vladalo veliko pričakovanje, da bo videlo nastop Madžarov, torej originalno opereto. In res ni ostalo razočarano: celoten ansambel, od solistov do plesavcev in godcev, je s tipično operetno živahnostjo podalo Kalmanovo delo. Peli in govorili so v madžarščini, le kdaj pa kdaj je za tržaške gledavce bila to negativna točka, kajti opereta ni opera, kjer je samo petje in glasba. Vendar so imeli tudi tako priliko spoznati in ceniti veliko igravsko nadarjenost nastopajočih. Marika Nemeth in Arpad Bakšay v vlogah Silvije in Edvina sta se izkazala kot dober pevski par. Morda je bila ona v nizkih legah precej šibka in jo je orkester nadkriljeval. Izredno komično sposobnost pa je pokazal Robert Ratomja v vlogi grofa Bonija. Izvrstna partnerica mu je bila Magda Gienes kot Stazi. Tudi ostali — in bilo jih je veliko — so z dovršenostjo in pripravljenostjo podali svoje vloge.

»Čardaška kneginja« je kot operetna predstava bila na dostojni višini. In je številno občinstvo, ki je napolnilo dvorišče na gradu sv. Justa, nagradilo nastopajoče z obilnim ploskanjem. Zlasti komik Robert Ratomja je žel veliko priznanje in je moral nekatere prizore ponoviti. Morda je nekatere gledavce nekoliko motilo dejstvo, da niso mogli slediti komičnim dialogom, ki so tipični za opereto. Vendar je kljub temu predstava doživela velik uspeh. To bo prav gotovo v spodbudo Madžarom, ki bodo z večjim zadovoljenjem nadaljevali svoj turnej po Italiji.

Smrtna nesreča na obmorski cesti

Preteklo nedeljo se je okoli 18.30 v bližini nabrežinskih vodnih naprav pripetila huda nesreča. Žrtev je mlado dekle — 18 letna — Klavdija Radoslovich od Sv. Ane. Njen prijatelj 19 letni Fiorenzo Annis je želel presenetiti mlado dekle s svojim novim (izposojenim) scooterjem in

prišel tako, ob določeni uri po zaročenko Klavdijo. Veselo in zadovoljno sta se oba odpeljala proti Sosljanu. Novi scooter je lepo brzel po lepi obmorski cesti. Po 13 km se je prikazala pred njima dolga kolona avtomobilov. A nenadoma se jima je prikazal avto, ki jima je prerezal hipoma pot. Klavdija je onemogla padla na asfalt in malo zatem izdihnila, mladi spremljevalec pa se je čudežno rešil.

Kontovel

V nedeljo smo imeli obisk tržaških slikarjev (okoli 100 jih je bilo), ki so na vse zgodaj začeli slikati našo vas. Ravno tisti dan so avtobusni nameščenci stavkali: zato so nekateri slikarji prišli peš iz Trsta, drugi pa s taksijem. Slikali so vas z vseh strani: pri Regentih, v Dlanji vasi, pri Mlaki, na Križcu, pri Kadajščevih: če bi človek videl vse slike, bi poznal do pičice celo vas. Zvečer je bila razstava teh umetnin v novi hiši pri stari javi blizu dacija. Prva nagrada je znašala 100.000 lir, četrta pa 25.000 lir. Upamo, da se bo ta umetniška tekma ponovila in da bodo slikarji izpopolnili svoj slog.

Druga novica pa je zelo žalostna. Mož je prišel s sinom iz Amerike obiskat svoj rojstni kraj in mater. Sel je na Mangart preko police na severni strani: padel je in se ubil, sin pa je v bolnici ranjen. V New Yorku je pustil druge otroke in ženo. Krsto bodo prenesli v Ameriko. Vsa vas žaluje za tem resnim, poštenim, pobožnim in delavnim možem. Iskreno so žalje želimo vsem članom njegove družine, posebno še materi.

GORIŠKE NOVICE

ROMANJE NA SV. VIŠARJE

Goričani radi romamo. Lepa božjepotna svetišča na gorah ali ravninah nas vsako leto z nevzdržno silo vabijo, naj jih obiščemo in se vsaj za nekaj uric pomudimo v bližini naše nebeške Matere, ki je nam Slovincem posebno draga. Komaj smo se vrnili iz Marijinega Celja, kjer kraljuje »Matj slovanskih narodov«, že smo se zgrnili okrog č. p. Fidelisa, neutrudnega in zvestega romarja, da nas povede na Sv. Višarje. Romarjev je bilo lepo število; najmlajši je imel 4 leta, najstarejši pa 86. Podali smo se na pot na praznik Marije Snežne. Pred seboj smo imeli dva cela dneva, ponedeljek in torek, ki naj bi bila posvečena molitvi in razvedrilu, saj smo z romanjem želeli združiti tudi izlet v naravo. Kakor vedno smo tudi tokrat začeli svojo romarsko pot z molitvijo in pesmijo. Z obrazov vseh je sijala dobra volja, saj je kazalo, da nam bo tudi vreme naklonjeno. Ker slovenski romarji skoraj ne morejo mimo Marijinega svetišča, ne da bi ga obiskali, smo se ustavili že v Vidmu v cerkvi »Madonna delle Grazie«, kjer smo prisostvovali sv. maši in tudi zapeli Marijino pesem. Nato smo se peljali še do nove kapucinske cerkve, zgrajene v najmodernejšem slogu, da smo si jo ogledali. Ugotovili smo, da je zelo lepa, da pa v njej človek ne občuti one toplaine in zbranosti, ki diha iz naših cerkev. Tudi tu smo zapeli; morda je bila to prva slovenska pesem, ki se je oglasila v tej cerkvi. Nato pa dalje proti našemu cilju. Ustavili smo se šele v Zabnicah za prvi oddih. Nekateri so obiskali šolske sestre, drugi so jo mahnilo po svojih poteh. Zbrali smo se zopet ob določeni uri, da nas je koriera odpeljala proti Beli peči in naprej do Jalnovih. Tu smo izstopili in se nato podali peš k Belopeškemu jezeru. Pot skozi gozd je čudovito lepa; marsikdo je prvič hodil tod in se ni mogel nagledati in naužiti lepote, ki jo tam nudi narava. In jezero? Kakor biser leži med gorskimi velikani. Mnoge je zvalilo, da so s čolni odpluli po njem, drugi so ga obhodili v krogu, da so ga videli od vseh strani. Mangart, ki je navadno pokrit s sivo kučmo, se je tega dne odkril in nam pokazal vso svojo orjaško veličino. Kar nismo se mogli ločiti od tega gorskega raja. Vendar ni bilo časa obotavljati se; naš izlet je bil s tem zaključen. »Odslej bomo romarji«, smo dejali, »Mari-

Med Bazovico in Padričami

Važen transformator električnega toka imajo namen postaviti na Krasu v bližini Padrič, na državni cesti, ki vodi z Opčin v Bazovico. Z novim transformatorjem hočejo ojačiti električno moč na našem ozemlju, posebno zaradi tega, ker podjetja industrijske cone porabijo velike količine električnega toka.

Repentabor

Dosti se pri nas še govori o pretekli »Razstavi terana in pršuta«. Če lahko tudi mi demokratični slovenski občani povemo svoje mnenje o stvari, je najmanj to: da je sedanje občinsko vodstvo (ožji odbor z županom na čelu) preveč pustil iniciativo iz svojih rok v škodo naši slovenski narodni in gospodarski stvari.

Občinska skupnost, vredna tega imena, mora bolj skrbeti, da prikaže javnosti tudi dejanski položaj te naše pristno slovenske občine. Slovenska javnost je pričakovala vsaj nekaj podobnega, kot so pripravili slovenski fantje iz naše slovenske demokratične občine v Steverjanu. Slučajno sem bil isti dan na obeh slavjih in sem imel tako osebno priliko videti veliko razliko med števerjansko in repensko prireditelji. Upam, da mi občinsko vodstvo ne bo zamerilo, če mu svetujem, naj se oblaži pri naši demokratični števerjanski občini in pri odboru »Za Steverjan« in tam poizve, kako in kaj mu je ukreniti, da bo II. razstava terana in pršuta bolj naša, bolj slovenska in cene bolj zmerne. —

Repenski lipar

Nabirka za prizadete po potresu v Skoplju se po cerkvah na Tržaškem nadaljuje. Nabrani denar naj se izroči ali vsaj javi g. Dušanu Jakominu.

Tudi na Goriškem so ponekod nabirali ali še nabirajo denar v isti namen. Goriški dušni pastirji naj nabrane darove javijo na upravo KG.

Dvodnevni izlet na Koroško, namenjen naši mladini s Tržaškega in z Goriškega, bo v dneh 31. avgusta in 1. septembra. Obiskali bomo Gosposveto in njene znamenitosti, Celovec, Rož, Podjuno, kjer bo srečanje s koroško mladino.

Vsi, ki se nameravajo udeležiti izleta, naj se javijo pri naših prosvetnih društvih do 25. avgusta, da vemo, koliko avtobusov naročiti. — Potni list, oziroma dovoljenje na osebni izkaznici naj si preskrbi vsakdo sam.

Vabimo našo mladino, da se tega lepega izleta udeleži v čim večjem številu, da nas bo na Koroškem čimveč in bo tako skupno veselje tem večje in tudi stroški sorazmerno manjši.

SLOV. KATOL. ORGANIZACIJE
NA TRŽASKEM IN GORIŠKEM

so bile izbrane in lepe; podčrtal je ljubezen in zvestobo Slovencev do Boga in Marije pa tudi do naroda skozi dolga stoletja ter vzpodbujal k vztrajnosti, kajti kdor zavrže eno izmed teh vrednot, se kmalu izneveri tudi drugi.

Po tej naši pobožnosti so se vrstile sv. maše skoraj do poldne, ker je prišlo na Višarje še nekaj romarskih skupin s svojimi duhovniki. Naši romarji so bili prosti; lahko so molili ali pa se sprehajali, kakor je pač kdo želel.

Zal je veselo razpoloženje med nami skalila nesreča, ki nikoli ne počiva. Neka starejša romarica je bila zašla preniko v breg in tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo. P. Fidelis je takoj poskrbel, da so ponesrečenko z nosilnico prenesli v vzpenjačo in nato v dolino. Tu je takoj poklical zdravnika, ki je odredil vse potrebno, da so ubogo romarico prepeljali v bolnico. Spremljala jo je njena vnuki. Pohvaliti je treba požrtvovalne ljudi, oba fanta in dekle, ki so ponesrečenki pomagali do prve pomoči. Vsi ostali romarji ji želimo čimprejšnjega okrevanja!

Opoldne smo se začeli spuščati v dolino. Zavili smo proti Ovčji vasi in imeli po kosilu še blagoslov v prijazni cerkvi sredi vasi. Nato pa proti domu. Medpotoma smo se ustavili še v Venzone in obiskali tamkajšnje baziliko. Prof. Močnik, ki je bil tudi med romarji, nam je na kratko povedal nekaj zgodovinskih zanimivosti o svetišču in kraju samem.

Ko smo se vrnili v Gorico, je bila že noč. Hvaležni p. Fidelisu za vso skrb smo se trudni razšli na svoje domove. Vtisi, ki smo jih prinesli z lepega romanja, pa nam bodo še dolgo kakor lučke svetili v naše vsakdanje skrbi.

Romarica

Slovesnosti na Barbani

V Marijinem svetišču na Barbani se nadaljuje slovesnosti ob prvi stoletnici svetišča. V četrtek, na praznik Marijinega vnebovzetja, je za tržaškimi romarjem, ki je bilo v nedeljo 11. avgusta napovedano goriško romanje. Sv. mašo bo daroval bivši goriški nadškof Ambrosi. Po sv. maši bo tradicionalna procesija po otoku. V nedeljo 18. avgusta je napovedano romanje videmske škofije. Višek praznovanj ba bo v nedeljo 25. avgusta ob navzočnosti beneškega patriarha Urbanija in goriškega nadškofa Pangrazia.

Odobrena municipalizacija mestnih avtobusov

V petek 9. avgusta je občinski svet imel svojo redno sejo z zelo obširnimi dnevnimi redom. Osrednja točka dnevnega reda pa je bila posvečena mestnemu avtobusnemu podjetju. Razpravljali so o povišanju cen voznic in o municipalizaciji mestnih avtobusov. Za prvo je glasovalo 16 svetovavcev, proti pa 13, za drugo 23 proti dvema. Stirje svetovavci pa so se glasovanja vzdržali.

Nove cene avtobusnih voženj bodo sedaj sledeče: za navadno vožnjo po mestu 40 lir, preko mostov 45; nočne vožnje 50 in preko mostov 55. Ob nedeljah in praznikih se cene voznic zvišajo za 5 lir na vseh progah.

Občina bo v roku šestih mesecev odpovedala koncesijo družbi ATA.

Mali Franko zabava prijatelje

Preklicana stavka avtobusnih podjetij

Stavko, ki so jo nameščenci avtobusnih podjetij napovedali za čas od 13. do 16. avgusta, v dnevih največjega letnega prometa, so na srečo sedaj preklicali. Na ministrstvu za delo je bil po dolgih pogajanjih končno dosežen sporazum in stavko so preklicali.

Trg na debelo je končno dobil streho

Prejšnji teden so končno postavili streho nad trgom na debelo v Gorici. Tudi tla so tlakovali s cementnimi ploščami, tako da so sedaj prodajalci na vsemem pred dežjem in soncem in pa pred blatom. To so le prva dela, ki so se ugodno zaključila. Posebno pa je še celotno asfaltiranje trga, ker vozila dvigajo preveč prahu, ki se useda na sadje in zelenjavo, kar gotovo ni higijenično.

Gabrje - Vrhn

Prispevki za Skoplje

V Gabrjah in na Vrhu sv. Mihaela so na pobudo krajevnega dušnega pastirja Stanislava Zerjela organizirali župnijsko zbirko za potresne oškodovance v Skoplju in so darove namenili skopljanskemu katoliškemu škofu, da jih polovico porabi za varno škodo na cerkveni opremi, polovico pa za živo cerkev, to je za prizadete vernike katerekoli veroizpovedi ali narodnosti po lastni preudarnosti. Zbirka je vrgla 38.000 lir, ki so jih že izročili jugoslovanskemu konzulu v Trstu. Poleg tega so v cerkvi nabrali še 2.000 lir, kot smo že poročali.

OBVESTILA

OBVESTILO TRETJEREDNIKOM. Redni mesečni shod bo v nedeljo 18. avgusta pri Sv. Ivanu v Gorici. Ob 4.30 popoldne najprej rožni venec in nato običajni shod.

SOLSKO SKRBNISTVO sporoča, da so od 5. t. m. dalje, od 10. do 12. ure popoldne na vpogled na sedežu znanstvene liceja s slovenskim učnim jezikom v ulici Lazzaretto Vecchio, 9, dokončne prednostne lestvice za poverjena in nadomestna mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom tržaškega ozemlja, za šolsko leto 1963-64.

DAROVI

Za ponesrečene v Skoplju: Zupnija Zgonik 7.500; Sempolaj 10.000; Slivno 8.000 lir.

Za Katoliški dom: Marijina družba 12.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. družbenica 20.000; N. N. 500; družina Vrtovec 10.000; Cej Jožef 500; Leban Marinka 500; N. N. 10.000; F. F. 5.000; Ursič Marija 1.000; Munih Katarina 1.000; Orel Marija 1.000; Fani Kralj 500; Pocarini Alojzija 1.000; družina Zgavec 1.000; Zigon Marija 500 lir. — Vsem Bog povrni!

V spomin pokojne gospe Opelt darujejo člani Radijskega odra 5.000 lir za Marijanišče, 5.000 lir za SLOKAD, 5.000 lir za Marijin dom v Rojanu in 5.000 lir za Naš dom v Donizettijski ulici.

Za Alojzijevešče: v zadnji številki KG je izostalo pod darovi krščanske žene za slov. zavode še L. 10.000 za Alojzijevešče.

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi
TRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci - ul. Milano
tel. 68349

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici